

ПРАВООХОРОНА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

УДК 342.95 + 351.74

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2023-2-6-16>

Дрок Ірина Сергіївна,

кандидат юридичних наук, доцент

(Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9722-2376>

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВСТАНОВЛЕНИХ ОБМЕЖЕНЬ ПІД ЧАС ДІЇ РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Статтю присвячено дослідженню адміністративної відповідальності за порушення встановлених обмежень під час дії режиму воєнного стану. У роботі акцентовано увагу на адміністративній відповідальності за порушення таких обмежень, як комендантська година та спеціальний режим затемнення.

Авторами здійснено юридичний аналіз положень проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження адміністративної відповідальності за порушення встановлених обмежень в умовах дії воєнного стану». Запропоновано обґрунтовані зміни та доповнення до нього.

Також досліджено вітчизняну судову практику. Підтримано позицію суду щодо притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності згідно зі ст. 185 КУпАП за невиконання законних вимог поліцейського припинити порушення комендантської години та рекомендовано запровадити відпрацьований алгоритм дій поліцейського у випадку виявлення порушення обмежень, встановлених на час дії воєнного стану.

Зроблено висновок про нагальну необхідність визначення адміністративної відповідальності за порушення встановлених обмежень в умовах воєнного часу. Наголошено на необхідності розробки деталізованої нормативно-правової бази для запобігання підміні понять та використання правових прогалин у судовій практиці оскарження рішень поліції, а також удосконалення процесуальних механізмів реалізації запропонованих матеріально-правових норм.

Ключові слова: адміністративна відповідальність, обмеження, воєнний стан, комендантська година, світломаскування, публічний порядок, публічна безпека, Національна поліція, повноваження.

Постановка проблеми. З 24 лютого 2022 року в Україні запроваджено воєнний стан [1], який встановив ряд обмежень щодо правил поведінки цивільних осіб. Порушення встановлених обмежень може призвести до людських жертв, перешкоджання бойовим діям Збройних Сил України, пасивного сприяння Збройним Силам російської федерації, невиконання положень Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» [2] тощо. Тобто є таким, що потребує застосування заходів юридичного впливу з боку державних органів влади. Однак, дотепер не встановлено адміністративну відповідальність за порушення ряду обмежень, пов'язаних із запровадженням комендантської години, режиму світломаскування тощо. Ситуація спонукає до вироблення альтернативних механізмів реагування поліції на запроваджені урядом обмеження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Маємо констатувати, що вітчизняні вчені недостатньо уваги приділяють обраній нами тематиці, а в основному розширюють предмет власних досліджень. Однак, після запровадження воєнного стану в Україні все частіше можна знайти наукові доробки, присвячені вивченню адміністративної відповідальності за порушення заборон та обмежень, пов'язаних із введенням воєнного стану, наприклад, роботи А.М. Захарченка [3], М.В. Колеснікової [4], О.В. Ковальової та А.Г. Пишної [5], І.С. Дрок [6], але комплексно пропозиції до вирішення проблеми встановлення механізмів притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності за порушення визначених на період дії режиму воєнного стану обмежень не досліджувалися.

Метою статті є дослідження адміністративної відповідальності за порушення встановлених обмежень під час дії режиму воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. У рамках цієї роботи ми зосередимося на адміністративній відповідальності за порушення таких обмежень, як комендантська година та спеціальний режим затемнення, запропонований авторами проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження адміністративної відповідальності за порушення встановлених обмежень в умовах дії воєнного стану» (реєстр. № 7356 від 09.05.2022 р.) [7]. Крім того, дослідимо судову практику реагування на такі порушення сьогодні з метою запровадження алгоритму для поліцейських в умовах відсутності складу відповідного адміністративного правопорушення.

У згаданому нами проекті передбачено доповнення статтею 210-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) [8], якою встановлено адміністративну відповідальність за порушення встановлених обмежень в умовах воєнного стану. Зокрема, у першій частині зазначено, що адміністративним правопорушенням є порушення комендантської години, а в другій частині йдеться про порушення особливого режиму світломаскування під час воєнного стану. Аналізуючи норми, запропоновані авторами законопроекту, можемо запропонувати декілька напрямів його вдосконалення.

Варто зазначити, що поняття «комендантська година» та «особливий режим світломаскування» не визначені на законодавчому рівні. Водночас опосередковано в п. 5 ч. 1 ст. 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» законодавець отожднює комендантську годину із забороною перебування в певний період доби на вулицях та інших громадських місцях без спеціально виданих перепусток і посвідчень [9].

Підкреслимо, що запроваджені під час комендантської години в Україні обмеження не лише пересування людей, а й руху автотранспорту є частиною цього режиму, про що наголошується в запропонованих нормах. Змінилися режими роботи підприємств, установ, організацій, транспортних шляхів тощо. Крім того, обмеження вводяться не обов'язково в темний час доби, мають значення часові рамки (в окремих випадках навіть декілька діб).

Тобто спроба авторів законопроекту визначити поняття «комендантська година» в положеннях КУпАП є неповною, і ми не вважаємо її необхідною, оскільки бланкетний характер положення дає можливість стверджувати, що сутність комендантської години повинна додатково розкриватися в окремому законі чи підзаконному акті (поняття, ознаки та умови запровадження режиму комендантської години, суб'єктів та інші специфічні питання) для унеможливлення підміни понять або створення юридичних прогалів у майбутньому. Також, зважаючи на назву статті, пропонуємо в частині першій залишити слова «під час дії воєнного стану».

Те саме стосується спеціальних режимів світломаскування. Кабінетом Міністрів України розширено тлумачення світломаскування до приховування від спостереження повітряним і наземним противником світлових демаскувальних ознак діяльності військ, військових об'єктів, а також населених пунктів, об'єктів економіки та державного управління [12]. Оскільки розробники проекту не визначили поняття, які обмеження передбачені під час запровадження такого режиму, не зрозуміло (наприклад, чи дозволено приглушене світло, світло від сигналізації, ліхтариків, наскільки воно може бути яскравим тощо). Також не визначено, який суб'єкт має прийняти рішення про встановлення такого режиму. Знову ж таки бланкетний характер норми

щодо відповідальності за порушення режиму світломаскування дозволяє авторам використовувати формулювання, але регулювання потребує подальшого розвитку шляхом вжиття додаткових дій для роз'яснення понять та їхніх характеристик.

Крім того, автори проаналізованого нами проекту пропонують встановити адміністративну відповідальність за порушення комендантської години в прикордонній смузі та доповнити відповідною частиною статтю 202 КУпАП [7].

Згідно з підпунктом 3 пункту 2 Положення про прикордонний режим, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України «Про прикордонний режим» від 27 липня 1998 р. № 1147, прикордонна смуга – ділянка місцевості, яка встановлюється безпосередньо вздовж державного кордону на його сухопутних ділянках або вздовж берегів прикордонних річок, озер та інших водойм, завширшки 5 кілометрів від лінії державного кордону, але не може бути меншою від ширини смуги місцевості, що розташована в межах від лінії державного кордону до лінії прикордонних інженерних споруд. При цьому до прикордонної смуги не включаються населені пункти та місця масового відпочинку населення [10].

Водночас, на наш погляд, в умовах воєнного стану більш важливими для контролю за виконанням умов запровадження комендантської години є ті території, які вважаються не прикордонними, а прифронтовими. Проте, після припинення бойових дій і виведення військ агресора на територію російської федерації в прикордонній зоні може знадобитися більш ретельний контроль за виконанням умов комендантської години.

Враховуючи вищевикладене, пропонуємо не виключати термін «прикордонна зона» із запропонованої норми КУпАП, а після слова «смуги» в диспозиції статті, яку ми аналізуємо, додати слова «і прикордонна зона». Поняття прифронтової зони та віднесення окремих територій України до прифронтової зони мають визначатися також нормативно, наприклад, відповідними постановами Кабінету Міністрів України.

Водночас варто звернути увагу на інші обмеження, пов'язані з введенням воєнного стану в Україні, за порушення яких передбачена адміністративна відповідальність. Зокрема, автори законопроекту встановили адміністративну відповідальність за порушення правил продажу алкогольних напоїв у період воєнного стану, доповнивши зміст статті 156 КУпАП частиною кваліфікуючого змісту [7].

Висловлена позиція виглядає незрозумілою, оскільки норма загалом передбачає відповідальність за порушення правил торгівлі пивом, алкогольними та слабоалкогольними напоями. Враховуючи бланкетний характер норми, можна сказати, що на період дії воєнного стану уповноважені особи можуть приймати рішення не лише про обмеження продажу алкогольних напоїв, а й пива та слабоалкогольних напоїв. Тому рекомендуємо в змісті частини 5 статті 156 КУпАП після слова «продажу» додати слово «пиво», а після слова «алкогольних» – слово «слабоалкогольних», тобто розширити зміст запропонованої редакції частини статті.

Шляхом подальшого аналізу проекту можна визначити доцільність та необхідність запровадження адміністративної відповідальності за порушення встановлених обмежень в умовах воєнного стану шляхом введення статті 210-2 КУпАП. Це важлива частина матеріального адміністративного права, але для того, щоб гарантувати її реалізацію, необхідно запровадити відповідні процесуальні механізми.

Автори законопроекту наділяють уповноважених працівників Національної поліції України повноваженнями розглядати справи про такі проступки та пропонують зміни до статті 222 КУпАП [7]. Але оскільки змін до статті 255 КУпАП не запропоновано, то суб'єкти, які повинні складати протоколи про такі адміністративні правопорушення, не визначені.

Відповідно до частини 2 статті 258 КУпАП [8] «Випадки, коли протокол про адміністративне правопорушення не складається» протокол не складається в разі вчинення адміністративних правопорушень, розгляд яких віднесено до компетенції Національної поліції. Але частина 5 цієї ж норми говорить нам про те, що, якщо під час складання постанови у справі про адміністративне правопорушення особа осперить допущене порушення та адміністративне стягнення, що на неї накладається, то уповноважена посадова особа зобов'язана скласти протокол про адміністративне правопорушення відповідно до вимог статті 256 КУпАП, крім випадків притягнення особи до адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого статтею 185³ цього Кодексу, правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, у тому числі зафіксованих в автоматичному режимі, безпеки на автомобільному транспорті, зафіксованих за допомогою засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, у тому числі в автоматичному режимі, та правопорушень, передбачених статтею 132² цього Кодексу, або порушень правил зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, зафіксованих у режимі фотозйомки (відеозапису). Цей протокол є додатком до постанови у справі про адміністративне правопорушення.

Як бачимо, не є винятком і запропонована стаття 210-2 КУпАП про те, що в разі оскарження рішення поліції протокол не складається. Якщо поліція не має повноважень складати протоколи про такі адміністративні порушення, може виникнути прогалина в законодавстві, рішення поліції оскаржуватимуться, і норма не працюватиме. З огляду на викладене пропонуємо доповнити статтю 255 КУпАП [8] та надати компетенцію уповноваженим особам Національної поліції складати протоколи про адміністративні правопорушення за статтею 210-2 КУпАП.

Наголосимо, що ми проаналізували норми проекту Закону [7], який так і не прийнятий Верховною Радою України впродовж року. Саме тому маємо розуміти, яким чином варто діяти поліцейським у випадку виявлення порушення комендантської години та режиму світломаскування, які запроваджені на території України або в окремих її місцевостях під час дії воєнного стану.

З метою забезпечення здійснення контрольних заходів під час введення комендантської години встановлено пропускний режим, перепустки видаються особам за рішенням коменданта (за погодженням із військовим керівництвом). У разі порушення особою відповідної заборони під час дії воєнного стану, встановленої в регіоні місцезнаходження особи, уповноважена особа має право вимагати пред'явлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України чи її спеціальний статус. У разі відсутності в особи документів уповноважена особа затримує її на строк, визначений КУпАП для встановлення її особи [11; 12].

Однак положення КУпАП конкретно визначає підстави (склади адміністративних правопорушень)

затримання особи поліцейськими, про що зазначається в протоколі. Отже, маємо констатувати недосконалість механізму затримання особи за порушення обмежень, визначених у період дії режиму воєнного стану.

Одним із шляхів вирішення даного питання є практика органів і підрозділів Національної поліції, які за невиконання законних вимог поліцейського припинити порушення комендантської години притягають винних осіб до адміністративної відповідальності за ст. 185 КУпАП. Такий алгоритм діяльності поліцейських підтриманий судовою гілкою влади. Зокрема, за матеріалами справи, 25.03.2022 р. близько 20 год. 30 хв. гр. ОСОБА_1 знаходився по вул. М. Житомирська в м. Радомишлі під час комендантської години в умовах воєнного стану в п'яному вигляді та не виконав законну вимогу працівників поліції пред'явити документи, що посвідчують особу, висловлювався в грубій формі на адресу поліцейських, чим вчинив правопорушення, передбачене статтею 185 КУпАП. 30.03.2022 р. Радомишльський районний суд Житомирської області постановив визнати винним ОСОБА_1 у вчиненні правопорушення, передбаченого ст. 185 КУпАП, та призначити йому адміністративне стягнення у вигляді штрафу в сумі 136,00 грн [13].

Також прикладом є інша справа. 19 червня 2022 року о 01 год 30 хв ОСОБА_2 перебував в АДРЕСА_2, чим порушив вимоги Указу Президента України від 24.02.2022 р. «Про введення воєнного стану в Україні», постанову КМУ від 08.07.2020 р. № 573 «Питання запровадження та здійснення деяких заходів правового режиму воєнного стану», наказу Волинської обласної військової адміністрації від 24.02.2022 р. «Про запровадження комендантської години на території Волинської області». На вимогу припинити правопорушення не реагував, поведив себе зухвало, чим вчинив злісну непокору законній вимозі поліцейського при виконанні ним службових обов'язків. Своїми діями ОСОБА_2 вчинив правопорушення, передбачене ст. 185 КУпАП. Винність ОСОБА_2 у вчиненні вказаного адміністративного правопорушення доведена фактичними даними, викладеними в протоколі про адміністративне правопорушення серії ВАБ № 034118 від 19.06.2022 р., матеріалами справи. За результатами розгляду справи 20.07.2022 р. Шацький районний суд Волинської області постановив визнати винним ОСОБА_1 у вчиненні адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 185 КУпАП, та призначити йому адміністративне стягнення у вигляді штрафу в розмірі 8 (вісім) неоподатковуваних доходів громадян, що становить 136,00 грн (сто тридцять шість гривень) [14].

Маємо погодитися з позицією суду та рекомендувати запроваджений алгоритм дій поліцейського у випадку виявлення порушення обмежень, встановлених на час дії воєнного стану.

Висновки. Виявлені нами проблемні питання підкреслюють актуальність обраного напряму дослідження, а також вимагають негайного визначення адміністративної відповідальності за порушення встановлених обмежень в умовах воєнного часу. Водночас варто ще раз наголосити на необхідності достатньої деталізованої нормативно-правової бази для запобігання підміни понять та використання правових прогалин у судовій практиці оскарження рішень поліції, а також удосконалення процесуальних механізмів реалізації запропонованих матеріально-правових норм.

Список використаних джерел

1. Про введення воєнного стану : Указ Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2> (дата звернення: 25.08.2022).
2. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію : Закон України від 21 жовтня 1993 р. № 3543-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text> (дата звернення: 25.08.2022).
3. Захарченко А.М. Щодо адміністративної відповідальності за порушення заборон та обмежень, пов'язаних із введенням воєнного стану. *Нова архітектура безпекового середовища України* : зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 23 грудня 2022 р.). Харків : Юрайт, 2022. С. 74–78.
4. Колеснікова М.В., Хуторянець Ж.В. Відповідальність за порушення комендантської години та спеціального режиму світломаскування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 290–293. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/69>
5. Ковальова О.В., Пишна А.Г. Відповідальність за порушення комендантської години в умовах правового режиму воєнного стану. *Право і суспільство*. 2022. № 3. С. 179–185. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.3.27>
6. Дрок І.С. Запровадження адміністративної відповідальності за порушення встановлених обмежень в умовах дії воєнного стану. *Організаційно-правове забезпечення функціонування підрозділів превентивної діяльності Національної поліції України в умовах воєнного стану* : матеріали Всеукр. круглого столу (м. Дніпро, 3 черв. 2022 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. С. 35–39.
7. Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження адміністративної відповідальності за порушення встановлених обмежень в умовах дії воєнного стану : проєкт Закону України від 9 травня 2022 р. № 7356. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39569> (дата звернення: 25.08.2022).
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text> (дата звернення: 25.08.2022).
9. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> (дата звернення: 25.08.2022).
10. Про прикордонний режим : постанова Кабінету Міністрів України від 27 липня 1998 р. № 1147. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-98-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.08.2022).
11. Про затвердження Порядку перевірки документів в осіб, огляду речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, службових приміщень і житла громадян під час забезпечення заходів правового режиму воєнного стану : постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1456. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1456-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.08.2022).
12. Питання запровадження та здійснення деяких заходів правового режиму воєнного стану : постанова Кабінету Міністрів України від 8 липня 2020 р. № 573. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/573-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 25.08.2022).
13. Постанова Радомишльського районного суду Житомирської області від 30 березня 2022 р. у справі № 289/518/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103795269> (дата звернення: 25.08.2022).
14. Постанова Шацького районного суду Волинської області від 20 липня 2022 р. у справі № 170/259/2. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105347792> (дата звернення: 25.08.2022).

References

1. Pro vvedennia voiennoho stanu: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24 liutoho 2022 r. № 64/2022 [Decree of the President of Ukraine on the introduction of martial law № 64/2022 (2022, February 24)]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#n2> [in Ukrainian].
2. Pro mobilizatsiynu pidhotovku ta mobilizatsiiu: Zakon Ukrainy vid 21 zhovtnia 1993 r. № 3543-XII [Law of Ukraine on Mobilization Preparation and Mobilization № 3543-XII (1993, October 21)]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3543-12#Text> [in Ukrainian].
3. Zakharchenko, A.M. (2022). *Shchodo administratyvnoi vidpovidalnosti za porushennia zaboron ta obmezhen, poviazanykh iz vvedenniam voiennoho stanu [Regarding administrative responsibility for violation of prohibitions and restrictions related to the imposition of martial law]*. The new architecture of Ukraine's security environment: zbirnyk tez Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii, Kharkiv, 74–78 [in Ukrainian].
4. Kolesnikova, M.V., & Khutoryanets, Zh.V. (2023). Vidpovidalnist za porushennia komendantskoi hodyny ta spetsialnoho rezhymu svitlomaskuvannia [Responsibility for violation of curfew and special light masking regime]. *Legal scientific electronic journal*, 1, 290–293. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-1/69> [in Ukrainian].
5. Kovalova, O.V., & Pyshna, A.H. (2022). Vidpovidalnist za porushennia komendantskoi hodyny v umovakh pravovoho rezhymu voiennoho stanu [Responsibility for violation of the curfew under conditions of the legal regime of martial law]. *Law and Society*, 3, 179–185. DOI: <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2022.3.27> [in Ukrainian].
6. Drok, I.S. (2022). Zaprovadzhennia administratyvnoi vidpovidalnosti za porushennia vstanovlenykh obmezhen v umovakh dii voiennoho stanu [Introduction of administrative responsibility for violation of established restrictions under martial law]. *Organizational and legal support for the functioning of preventive activity units of the National Police of Ukraine under martial law*: materialy vseukrainskoho kruhloho stolu. Dnipro: Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, 35–39 [in Ukrainian].
7. Pro vnesennia zmin do Kodeksu Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia shchodo zaprovadzhennia administratyvnoi vidpovidalnosti za porushennia vstanovlenykh obmezhen v umovakh dii voiennoho stanu: proiekt Zakonu Ukrainy vid 9 travnia 2022 r. reiestr. № 7356 [Draft Law of Ukraine On Amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses Regarding the Introduction of Administrative Liability for Violation of Established Restrictions in the Conditions of Martial Law reg. № 7356

(2022, May 9)]. Retrieved from: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39569> [in Ukrainian].

8. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennia vid 7 hrudnia 1984 r. № 8073-X / Verkhovna Rada URSR [Code of Ukraine on Administrative Offenses № 8073-X (1984, December 7)]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text> [in Ukrainian].

9. Pro pravovyi rezhym voiennoho stanu: Zakon Ukrainy vid 12 travnia 2015 r. № 389-VIII / Verkhovna Rada Ukrainy [Law of Ukraine on the Legal Regime of Martial Law № 389-VIII (2015, May 12)]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> [in Ukrainian].

10. Pro prykordonnyi rezhym: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27 lypnia 1998 r. № 1147 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On Border Regime № 1147 (1998, July 27)]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1147-98-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

11. Pro zatverdzhennia Poriadku perevirky dokumentiv v osib, ohliadu rechei, transportnykh zasobiv, bahazhu ta vantazhiv, sluzhbovykh prymishchen i zhytla hromadian pid chas zabezpechennia zakhodiv pravovoho rezhymu voiennoho stanu: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 29 hrudnia 2021 r. № 1456 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine On the approval of the Procedure for checking documents of persons, inspecting things, vehicles, luggage and cargo, official premises and housing of citizens during the provision of measures of the legal regime of martial law № 1456 (2021, December 29)]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1456-2021-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

12. Pytannia zaprovadzhennia ta zdiisnennia deiakyykh zakhodiv pravovoho rezhymu voiennoho stanu: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 8 lypnia 2020 r. № 573 [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine questions of introduction and implementation of some measures of the legal regime of martial law № 573 (2020, July 8)]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/573-2020-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

13. Postanova Radomyshl'skoho raionnoho sudu Zhytomyr'skoi oblasti vid 30 bereznia 2022 r. u spravi № 289/518/22 [Resolution of the Radomyshl District Court of the Zhytomyr Region on (2022, March 30) in case № 289/518/22]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103795269> [in Ukrainian].

14. Postanova Shatskoho raionnoho sudu Volyn'skoi oblasti vid 20 lypnia 2022 r. u spravi № 170/259/2 [Resolution of the Shatsky District Court of the Volyn Region (2022, July 20) in case № 170/259/2]. Retrieved from: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105347792> [in Ukrainian].

Drok Iryna,

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor

(Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs, Dnipro)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9722-2376>

ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY FOR VIOLATION OF ESTABLISHED RESTRICTIONS DURING THE MARTIAL LAW REGIME

The article is devoted to the study of administrative responsibility for violation of established restrictions during the martial law regime. The work focuses on administrative responsibility for violating such restrictions as curfew and a special blackout regime.

The authors conducted a legal analysis of the provisions of the draft Law of Ukraine "On Amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses Regarding the Introduction of Administrative Liability for Violation of Established Restrictions under Martial Law".

Reasonable changes and additions to it are proposed. Domestic judicial practice was also studied. It is supported by the court's position on bringing guilty persons to administrative responsibility under Article 185 of the Code of Ukraine on Administrative Offenses for failure to comply with the legal requirements of a police officer to stop curfew violations, and it is recommended to implement a proven algorithm of police actions in the event of a violation of the restrictions established during martial law.

It is emphasized that the analyzed norms of the Draft Law have not been adopted by the Verkhovna Rada of Ukraine yet. Therefore, attention is focused on how the police should act in case of detection of a violation of the curfew and light-masking regime, which are introduced on the territory of Ukraine or in some of its localities during the martial law.

It was concluded that there is an urgent need to establish administrative responsibility for violating the established restrictions in wartime conditions. The need to develop a detailed legal framework to prevent the substitution of concepts and the use of legal loopholes in the judicial practice of appealing police decisions was emphasized, as well as the need to improve the procedural mechanisms for the implementation of the proposed material and legal norms.

Key words: administrative responsibility, restrictions, martial law, curfew, light masking, public order, public safety, National Police, powers.